

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет історії та філософії
Кафедра філософії

Силабус курсу

ФІЛОСОФІЯ

Обсяг:	3 кредити ECTS/ 90 годин
Семестр, рік	1 семестр; 4 рік очна форма 1 семестр; 4 рік заочна форма
Дні, час, місце:	За розкладом
Викладач	Старовойтова Ірина Іванівна , кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії
Контактний тел.	0976431069
E-mail:	kafedrafilosof@ukr.net i.starovoytova@onu.edu.ua
Робоче місце	Факультет історії та філософії кафедра філософії (4 поверх), вул. Новосельського, 64, Одеса
Консультації	<i>Очні консультації:</i> середа 15.40 -17.00, за адресою вул. Новосельського, 64, 4 поверх, кафедра філософії <i>Онлайн- консультації:</i> на платформі Zoom (за попередньою домовленістю). https://us04web.zoom.us/j/8107456391?pwd=YWVTL3YwcU9wa2YzZU9nQVVvTzQ4UT09 810 745 6391 Код: mbWye2

КОМУНІКАЦІЯ

– Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації: E-mail, комунікаційні платформи та соціальні мережі Zoom, Classroom, Moodle, Viber, Telegram

e-mail: i.starovoytova@onu.edu.ua

телефон: 0976431069

соціальні мережі: Viber, Telegram (за номером телефону)

комунікаційні платформи Zoom, Classroom, Moodle (за посиланням)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – світ у найбільш загальних закономірностях, що розглядається під кутом зору суб'єктно-об'єктного відношення та філософське мислення як спосіб осмислення об'єктивної та суб'єктивної реальності в її соціально-історичних засадах, проблематиці, провідних методологічних принципах та інтерпретаційних можливостях.

Пререквізити курсу: вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння предметів, які дають базові уявлення про освіту, а саме шкільні дисципліни гуманітарного напрямку та дисципліни «Історія України», «Історія Української культури», що викладаються на 1-3 му курсах.

Постреквізити курсу: після вивчення курсу у здобувачів вищої освіти формуються знання, уміння та навички для вивчення обов'язкових та вибіркових курсів, що викладаються у подальшому, зокрема, «Комп'ютерні системи штучного інтелекту», «Політологія», для яких курс філософії становитиме методологічну основу.

Мета курсу – сформувати у здобувачів вищої освіти філософську культуру та гуманістичний тип мислення на основі досягнень світової й вітчизняної філософської думки, духовної спадщини українського народу і загальнолюдських цінностей.

Завдання дисципліни:

– формування у здобувачів сучасного системного наукового мислення, розуміння історичних типів філософії та філософствування, концепції та напрямків світової та української філософської думки;

– вивчення та засвоєння сутності, змісту та особливостей основних розділів філософії: онтології, гносеології, феноменології, філософській антропології та соціальній філософії;

– формування усвідомлення щодо філософських знань як системи, яка виступає методологічним засобом для досліджень в гуманітарних й природничих науках, зокрема в галузі інформаційних технологій;

– створення умов для формування світоглядно-методологічної культури здобувачів вищої освіти.

Очікувані результати. Здобувач повинен

знати:

– основні світоглядні та методологічні засади філософського осмислення дійсності, свого місця і ролі в суспільстві як громадянина та фахівця;

– історичну генезу предмета філософії в історії світової філософії, зокрема вітчизняній;

– філософське вчення про буття, матерію і свідомість; теорію і логіку пізнання, концепції розвитку; філософські питання в галузі інформаційних технологій (віртуального буття, штучного інтелекту);

– сучасні уявлення про природу, суспільство, їх взаємодію; сутність людини й її особливості; проблематику сенсу життя та екології людини; філософське розуміння взаємодії людини, науки, техніки, технологій;

вміти:

- застосовувати філософські засоби пізнання, методологічні засади культури, науки й техніки до аналізу проблемних ситуацій і вибору оптимальних рішень у професійній та соціальній галузях життєдіяльності;
- аналізувати події громадського життя, власні ціннісні орієнтації, соціальні настанови, життєві плани і самосвідомість, досягнення науки, техніки і культури взагалі та з точки зору сучасних філософських концепцій;
- оцінювати свої ідеї та вчинки, явища і процеси духовного життя з позицій гуманістичної моралі, естетики та екологічної свідомості;
- працювати з філософськими текстами, аналізувати їх та застосовувати у своїй аргументації й відповідно власної світоглядної позиції.

ОПИС КУРСУ***Форми і методи навчання***

Курс викладається на очній і заочній формі навчання і передбачає лекції, семінарські заняття та організацію самостійної роботи.

- *Словесні* (лекції; пояснення, бесіди, дискусії).
  - *Наочні* (мультимедійні презентації) за допомогою використання комп'ютерної техніки й комунікаційних платформ Zoom, Classroom, Moodle, Viber, Telegram.
  - *Практичні* (опрацювання лекційного матеріалу та довідкової й додаткової літератури, складання конспекту з першоджерел і тематичного словника, оформлення таблиці з узагальненням інформації щодо історії філософії).
- Передбачається проведення очних та онлайн консультацій за розкладом.

Зміст навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток філософії**

Тема 1. Філософія як специфічний тип знання

Тема 2. Історичний розвиток світової філософії

Тема 3 . Сучасна світова філософія. Філософська думка в Україні.

Змістовий модуль 2. Основи філософського розуміння світу

Тема 4. Філософська онтологія: проблеми буття

Тема 5. Проблема свідомості у філософії та науці.

Тема 6. Філософія пізнання (гносеологія та епістемологія)

Змістовий модуль 3. Соціальна філософія

Тема 7. Соціальна філософія як теорія та методологія пізнання суспільства та розвиток її проблематики

Тема 8. Філософська антропологія.

Рекомендована література

1. Баумейстер А. Вступ до філософських студій, або інтелектуальні подорожі до країни Філософії. Київ : Мала академія Наук України, 2017. 238 с.

2. Бертран Рассел. Мистецтво філософствування. Лекція 1. Мистецтво раціонального припущення. *Актуальні проблеми духовності* : зб. наук. праць / відп. ред. Я.В.Шрамко. Кривий Ріг : КДПУ, 2017. Вип. 18. С.81-97.

3. Гринів О. І. Філософія: Курс лекцій. Львів : ЛДУФК, 2015. 380 с.

4. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 370 с.

5. Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник. Львів : «Новий світ – 2000», 2012. 647 с.

6. Старовойтова І.І. Аналітична філософія. Еволюціонізм. Історія української філософії. Історія філософії. Методологічний анархізм. Неотомізм. Синергетика. Шовінізм. *Філософія: терміни і поняття*: Навчальний енциклопедичний словник / Під редакцією В.Л.Петрушенка. Львів : "Новий світ-2000", 2020. С.20-21, 70-74, 110-112, 120-121, 172-175, 212, 245-246, 339-340, 454-456.

7. Філософія. Навчальний посібник / Ю.М.Вільчинський, Л.В.Северин-Мрачковська, О.Б.Гаєвська та ін. Київ : КНЕУ, 2019. 368с.

ОЦІНЮВАННЯ

Загальна максимальна кількість балів – 100, в тому числі:

Очна форма:

- поточний контроль – 42 балів;
- періодичний контроль – 28 балів.

Заочна форма:

- поточний та періодичний контроль – 70 балів;

Підсумковий контроль: іспит – 30 балів.

Загальна підсумкова оцінка визначається як сума балів за результатами поточного і підсумкового контролю.

Критерії оцінки й термін здачі завдань чітко визначені (згідно з графіком навчального процесу) і заздалегідь оголошуються студентам.

Самостійна робота.

Самостійна робота передбачає складання тематичного словника, конспекту з додаткової та довідкової літератури, таблиці з узагальнення інформації щодо історії філософії та опанування текстів (творів мислителів з певної теми). Мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати здобувачу для допуску до іспиту – 35 балів.

Результати самостійної роботи оцінюються під час поточного, підсумкового і періодичного контролю на лекціях і семінарських заняттях.

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання: дедлайни є в кінці кожного змістового модулю для складання відповідної роботи; пропущені заняття (за різних причин) або контрольні роботи можна відпрацювати або перескласти на останньому занятті за розкладом або у час планової консультації. Перелік питань

до поточного і періодичного контролю міститься у робочій програмі дисципліни, яка розміщена на сайті факультету хімії та фармації. Складання і перескладання іспиту здійснюється відповідно до Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Здобувач вищої освіти та лектор повинні дотримуватися академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf>

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями, іспиту;
- повторне проходження оцінювання самостійних завдань, тестувань за змістовими модулями, іспиту;
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, тестування за змістовими модулями).

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування занять має відбуватися відповідно розкладу: відвідування лекційних занять є бажаним, семінарських занять – обов’язковим без запізень. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання мобільних пристроїв з доступом до інтернет-мережі під час лекції або семінарського заняття у випадках роботи з інформаційними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором). Під час використання мобільних пристроїв їх звук має бути відключений. НЕ дозволяється використання мобільних пристроїв під час іспиту та його перескладання.

Поведінка в аудиторії: ділова та одночасно творча атмосфера на лекціях та семінарських заняттях, за необхідності можна мовчки вийти з аудиторії; під час контрольних заходів – зосереджена, без розмов та відволікань. Будьмо поважати один одного!